

Előfizetési árak:
 Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 frt — kr.
 Évnegyedre . . . 1 frt 50 kr.
 Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
 Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz s legelőszörűbben postai utalvánnyal küldendők.

Ismeretlen kézből jött cikkeket nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el. Kéziratok vissza nem adtnak.

SZOLNOK-DOBOKA.

TARSADALMI, KÖZGAZDASZATI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szolnok-Dobokamegye hivatalos közlönye.
 s a megyei gazdasági egyesület

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetési díjak: Egy 30 négyszög centimeter tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr, ezen fölül 60 négyszög centimeterig 1 frt s így minden megkezdett 30 négyszög centimeternyi tér többlet után 50 kr. számíttatik. Kedvezményül 4—10-szeri beiktatásnál 5%, 11 és többszöri beiktatásnál 10%-nyi díjelengedés. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. számíttatik.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 30 kr fizetendő. Hirdetéseket elfogad Mudrony és György hirdetési irodája a Hon szerkesztőségében, Budapest, Barátoktere 3. sz. Athenaeum I. emelet.

Szolnok-Dobokamegye tanügyi helyzete.

(Kaszap Antaltól.)

Deés, 1879. dec. 4.

I.

A világtörténelem eseményein végig tekintve, azok szülőkeit fürkészve nem lesz nehéz meggyőződnünk arról, mikép egy politikai mint a társadalmi téren korszakot alkotó eseményeket, illetőleg az emberiségre nézve jótékonyan ható eredményeket, nagyobb mérvű forrongás, bizonyos irányban működő, ezen irány elé tűzött cél elérhetéseért kifejtett pezsgő mozgalom előzött meg. Valamint áll ez az egyes nemzetek csoportjából álló emberiségre, úgy kell állania ugyanennek az emberiséget alkotó egyes csoportok, a nemzetekre nézve is.

Hogy némely államokban e mozgalmak s belőlök kifolyólag a magasb műveltségi állást kivívott eredmények előbb születtek meg mint történt az másoknál, ez amaz államoknak kedvezőbb földrajzi és politikai helyzetéből magyarázható le; miből következik ennek kapcsán az: hogy némely államok vezérszerepre valának hivatalva, önmagokban csirázván meg a nagy eszmék, melyeket kifejtetni s magok javára alkalmazni is elég képességgel bírtak; míg a kedvezőtlenebb körülmények között élő népek az

előbbieket által nyújtott példák által buzdítottak a cselekvésre, a versenytartásra.

Ekkép az államok életében kétféle erő működött, azok előhaladottságát két tényező közül az egyik alapította meg: vagy az önalkotás képessége, vagy a magasabb eszmékben nyújtott példák felett támadt lelkesedésből folyó utánzása vágy.

Az önállólag alkotó népek kisebb számmal vannak, mint az utánzásra szorítottak.

De az utánzásra szorított népek között is különös szerencsésnek mondhatja magát az, mely a vezérnépek vívmányait rövid idő multával képes kebelében meghonosítani; mert sok azon akadály, mely amazokkal ellentétben más népeket hátráltat a szépségnek, nemesnek, hasznosnak követésében s őket sok időkre amaz, bár szintén nem teremő, csak utánzó, de kedvezőbb körülményeknél fogva előnyben levő népek mögé veti.

Azon népek, melyek kedvező helyzetők, sokszor épen más népek rovására élvezett előnyös helyzetöknél fogva mihamarabb képesítették nagy eszméket átvéve meggyökeresíteni magoknál s ez által műveltségi állásokban tündökölni egyéb, talán épen azon népek felett, melyek az alkalmat művelődhetőségükhez megadták, s ezen magas állásokból a visszamaradt embertársakra lenézőleg tekintenek, sőt hátramaradottságukat a hol csak alkalmát ejthetik rosszakaratu kárörvendézzel éreztetik s nagyitva kürtölik, az ilyen népek

mondom épen oly igazságtalanságot követnek el, melyet elkövettek s elég bornírtak elkövetni ellenünk olykor ma is ausztriai atyáink fiai, midőn előttünk a „barbaren volk“ előtt fitogtatták s fitogtatják „cultur gründlicheit“ jöket; ócsárolva szólnak rólunk, a mi műveltségi állásunkról, kik nekik századokat adtunk a békés munkára, bástyát képezvén a nyugatti civilizációnak a kelet barbarizmusa ellen; rólunk, kiknek — mert ezt minden önhitegetés nélkül bátran kimondhatjuk, — köszönhetik politikai s társadalmi existenciájukat Habsburgi Rudolf stiel-friedi ütközetétől kezdve egész a karloviezi békéig; rólunk, kik nélkül a jó Ég tudja miféle nép zengené dalait a felső Duna, Mura és Ets szóval az Alpok völgyeiben!?

Lassan haladni tehát nem szégyen, sőt megmagyarázható, — de igen is szégyen a sophismatikus kritika.

Mi magyarok a lassan, vagy ha jobban akarom magam kifejezni a későn haladó népek soraiba tartozunk; nem válik ez szégyenünkre, mert az elfogulatlan számbaveszi azon okokat is, melyek minket előretörévéseinkben gátoltak; de mi haladunk, haladni akarunk s az utolsó 12 év alatt oly rohamossággal emelkedett politikai és társadalmi életünk, hogy az igazán művelt nyugot bámulattal s örömmel tekint felénk. Minket, kiket kedves szomszédjaink világga eresztett „gründlich“ tudományosság és igaztalansággal telt ismertetéseiből kóborogó bar-

A „SZOLNOK-DOBOKA“ TÁRCÁJA.

Két látogatás Deésről.

Hiányos lenne a deési kiállításról közölt ismertetésünk s főként a kertészeti egyesület munkásságának leírása, ha az eddigieket ki nem egészítenők a kendi-lónai és besztercei kirándulásokkal, azokat részletesebben mutatván be.

Nem zárt falak közt, hanem Isten szabad ege alatt folyt tanácskozásokról lesz az alábbi sorokban szó. Amott elméleti tételek vitája; itt szemlélhetőleg előnkbe állítva, mit szorgalom, kitartás és szakértelem a kertészet s főként a gyümölcsöstenyésztés fejlesztése érdekében létrehozni bírtak.

És a ki viszonyainkat s népünket ismeri, tudja, hogy nem a papirosra írott szó, hanem a jó példa hat rájuk igazán és nyomtatékosan. S ez a két egymást kiegészítő példa, igen szépen szolgált a látogatók tanuságára.

Kendi-Lónán a serdülő ifju; Besztercén a kifejlett férfi. Lónán a terjedelmes gyümölcs-iskolák, telve magról kelesztett 70 ezer darab vadonczeszal s mintegy félannyi nemesített csemetével, várva a szétosztást, kiültetést.

Besztercén a 10—20 holdas beállított gyümölcsöskertek és az erdők vadfái beoltva nemes gyümölcsfajokkal; mellettük a szorgalmas nép, mely fáinak termésével messze földre jövedelmes kereskedést üz! . . .

Csak azt kell őszintén sajnálnunk, hogy az idő rövidsége és a helyek távolsága miatt nem lehettünk ott mindenütt, mindnyájan.

Méltánylat és elismerés koszorúja az érdemnek! . . .

* * *

A kendi-lónai kirándulásban mintegy 12—15 tag vett részt, gr. Kornis Viktor vezetése alatt.

A falu, Deés és Kolozsvár közt, körül-belül középuton fekszik, ott hol egy kis völgy, a Sátor fogadónál, a Szamos bal partjára nyílik. A vendégeket Horváth Bertalan, gróf Teleki Miksáné jószágigazgatója fogadta.

Minthogy a társaság nemcsak kertészekből, hanem jobb részint gazdákból állott: érdekelte őket a jól rendezett, okszerűen felszerelt gazdaság, mely a csak most tagosított birtokon, szemeik előtt megnyílt.

Akaratlanul szemébe tűnik az idegennek, hogy oly vidékre jutott, hol a fát szeretik s nagyban tenyésztek és ültetik; a gazdasági táblákat a völgy mentében kisebb-nagyobb akácültetvények szegélyezik; a falutól északra emelkedő hegyoldalon pedig, a szőlőtelep aljában s tőle nyugatra új erdőt telepítettek, ezt is jobbára fiatal akácfaiból.

A gyümölcs-iskolákat három nagyobb csoportba ültetve találtuk fel. A legidősb csemeték 4—5 évesek s kiültetésre épen legalkalmasabb állapotban; az erőteljes növény, a levagdalt ághegyek sebeinek gondos bekenése mutatta, hogy szakértő kezek felügyelete alatt növekedtek.

A mi a fajokat illeti: alma, körte, szilva és dió van legtöbb. Az oltó-galyak nagyobb része legbiztosabb forrásból Bereczki Mátétól beszerezve válogatott kitűnő fajtákra szorítkozik.

Mintegy 40 holdnyi terület: a szőlőhegy derekán, hol a talaj legalkalmasabb; a táblák szegélyei, a helységtől délre fekvő hegyoldalon s

a Szamos völgyében, a víz mellett az uradalmi malom szomszédjában fekvő terjedelmes rétság lesznek jövő tavaszon kezdve beültetés alá fogva.

Jól esett azt a helyes nézetet hallanunk az intéző igazgató ur szájából, hogy a gyümölcsfajokból nagyon kevés félést s csak a legalkalmasabbakat szándékszik nagyban ültetni pl. Erdély méltó büszkeségét a Batul almát, sok ezer darabban sat. mert kereskedésre alkalmas nagyobb mennyiségű egyféle gyümölcsöt akar termesztetni. — A csemete készlet akkora, hogy az uradalmi szükséglet mellett, eladásra is jelentékeny készlet kerülhet ki a közel vidék számára.

Általában a gazdaság egész berendezéséből látszik, hogy élén kiválóan ügyes, szakképzett vezető áll, ki itt hasznos és jövedelmező gazdálkodást folytat. Oly gazdagon megrakott csűrös kert sűrű gabona és takarmány kazlaival, asztagaival minőt Kendi-Lónán látunk, kevés helyt lehetett az idén találni.

Vége a 35—40 holdas diszker, változatos facsoportjaival s a vendégszerető kedves család, melynek tagjai mindnyájan családi hagyományképpen szeretik és művelik a tudományt és művészetet: oly vonzó házi kört alkot, hogy az idegen egyszerre otthon érzi magát.

A kertészeti egyesület tagjai feledhetetlen benyomást és kedves emléket hoztak Kendi-Lónáról, mikor a késő délutáni órákban a szemlélen-dőket bevégezve, egy barátságos órát ebéd mellett a birtokos családdal együtt töltöttek és a szíves fogadtatást megköszönve elbúcsúztak. Ez történt október 23-án.

* * *

A besztercei szakfériak, milyenek a művelt száz városban jelentékeny számmal laknak: különös szíveséggel hívták meg és várták ma-

bár-féle népeknek elhíresztelni, most többszörösen kapván ismertetésekét saját legjobb hiteltől, személyes tapasztalatokkal bíró írók s utazóiktól, a nyugati civilizációnak miszionáriusaiul ismert fel. Politikai, állami önállóságunk kivívása óta első gondja volt kormány, törvényhozás, felekezetek és a tanügy érdekében alakult társulatoknak, hogy nemzeti létünk biztosítása, tekintélyünk megalapítása érdekében népnevelésünk, közép, szak és felsőoktatásunk reformáltassék; a nyugati cultura szerint, de kizárólagos magyar nemzeti szellem, magyar nemzeti érdekeknek megfelelőleg szabályoztassék.

Nem oly hosszú idő, csak 12 év folyt le azóta, hogy culturánk reformációjának nagy mestere Eötvös József báróval az élén megindította egy maroknyi, de válogatott, kipróbált, az európai műveltség nívauján álló tanférfiival, közoktatásunk nemzeties és korszerű átalakítását; oly közelmúlt idő választ el bennünket ama lázas izgatottsággal folytatott tanügyi forradalomtól; oly annyira részt vett abban legalább kedélyében, szellemében minden napszámosa a tanügynek; annyira támogatta azt minden igaz hazafi, az egész nemzet, mert létkérdésének egyik legfőbb tényezőjét látta latba vetve a tanügyi kérdés helyes vagy helytelen megoldása által: hogy nem habozom hinni, mikép minden, azon időben már önállógondolkodással bíró előtt éber emlékből vannak ama nevezetes napok.

Tizenkét év sokszor igen sokat teremthet; hosszú idő az egy emberi életben; de korán sem elegendő arra, hogy nemzeteket érintő sarkalatos elvek és rendszerek kiforadják magukat s megtisztulva álló eseményként álljanak előttünk.

Ez bizonyosodik be törekvéseinknél a nevelészet, a tanügy terén is. Ezen 12 év előtt elvek s kivitel állapítottak meg; azóta elvek s kivitel többször módosítottak, rendszerek változtattak meg többszörösen.

Jelenleg oly stádiumban állunk, mely a megállapított irányelvek szigorú megtartásával sok tekintetben bizonyos befejezettséget biztosítana tanügyi viszonyainkban, ha a kivitelre hivatottak emberül megállanának helyüket; a törvényhozás és kormány, szakbeli kitünő-

ségek bevonása és meghallgatásával oly állapotokat teremendő elveket s irányokat tűzött ki, melyek minden vidék érdekeit felölelik s képesek volnának kielégíteni; nem hinném tehát érdektelennek épen most, midőn bizonyos „faite accomplice“-vel állunk szemben fejtegetni dióhéjban tanügyi viszonyaink phásisait, reflektálva mindig megyénk s városunk tanügyi igényeire s állására a jelenben, fejlődésére a jövőben s ama tényezőkre, melyek ama fejlődést és teljes kifejlődést biztosíthatják, avagy ismét kétségessé tehetik.

Czikksorozatam folyamán következő tételekhez kívánok szólni:

a.) Elemi oktatásunk legújabb iránya; e megye elemi oktatásának képe; mikép lehet legrovidebben elérni azt, mely tényezőknek kell hathatósan közreműködniük arra, hogy megyénk elemioktatásának eredménye, a közoktatási miniszter és a törvény intenciójának, nemzeti érdekeinknek megfeleljen.

b.) Nehány szó középtanodáinkról; a deési polgári iskola hivatása, a mint azt a megye, a város érdeke s a törvény kívánja.

c.) Miféle iskolát szeretnék én még Szolnok-Dobokamegye számára s pedig épen Deésen felállítva látni?!

Deés város képviselőtestületének közgyűlése.

Deés városa folyó hó 3-án tartott közgyűlését megnyitólagn elnöklő polgármester hangsúlyozá, hogy ámbár folyó hó 5-re összehívta a képviselő testületet, azonban jónak látta több apróbb tárgyak ellátása végett ezt jelenleg újból össze hívni, hogy így néhány ügy tárgyalásával a következő gyűlésben annak fő tárgyával, a jövő évi költségvetéssel tüzetesebben lehessen foglalkozni.

A tárgysorozat értelmében 1-ször bejelenté, hogy a képviselő testülettől nyert megbízatása következtében az ideiglenesen még mind üresedésben lévő főjegyzői állomásra végzett jogász Fenyő Lajost nevezte ki, ki hivatalát már teljesen el is foglalta; a képviselőtestület szíves éljennel fogadá, kinek fizetése az előre nem látott szükségletekre felvett alaphól fog fedeztetni,

gok közzé a kert. egyesület tagjait. A 9 mrfnyi távolság és a beállott esőzés miatt azonban csak ötön vették igénybe az egyesület tagjai közül Beszterce város vendégszeretétét, hol legalább 20 idegen elfogadására tettek volt előkészületet. Köztük más vidékiek voltak: Lukácsy Sándor Budapestről, Bíró Pál Debreczenből és Ritter Gusztáv Kolozsmonostorról; Szeremlei Lajos tanfelügyelő ott helyben lakik, Vályi Elek ref. esperes pedig a közel Kentelkén.

Út közben, október 24-én, a kis társaság Baczán, a gróf Kornis udvarban és ebédre Sajó-Szent-Andráson Fejérvári Károly birtokos urnál, ki maga is nagy gyümölcs kedvelő, talált szíves fogadtatást. Besztercén az nap este ismerkedési estélyt tartottak, melyen a tisztviselői karból és a mivelt osztályból igen sokan vettek részt.

Másnap reggel a helyi gyümölcskiállítást vizsgálták át, mely a hozzánk jutott adatok szerint a deésinél a maga nemében szebb volt. Ez alkalommal kiválasztották az ott helyben és a vidéken legkitünőbb 10 faj almát és 16 faj körtvét. — Azután a jelesebb gyümölcsös kerteket látogatták meg, melyek közt főként t. Wohl és Budaker uraknak szépen beállított 12 és 8 holdas telepeik tűntek ki.

Okt. 26-án meglátogatták a kert. egyesület tagjai Vindát s megtekintették a falusiak pin-czéibe felhalmozott és kereskedésre szánt gyümölcsöket. E helység lakói nemcsak ők magok nagy gyümölcs-tenyésztők, hanem nyereségre felszedik másoktól is a termést s aztán széthordják és eladják, itthon a Mezőségen és Szekelyföldön vagy a szomszéd Bukovinában.

Az egyesület 3 ujonnan csatlakozott besztercei taggal megszaporodva, 26-án délelőtt tar-

totta meg zárulását s ebben három említésre méltó határozatot hozott:

1. Ajánlják az illető földmiv. miniszter ur figyelmébe a beszterceieknek azon kérését, hogy ők gazdasági és kertészeti magvak tenyésztése céljából, gróf Attemsnek gráci intézetéből egy egyént óhajtanának behozni, kinek vezetése alatt rendes magtermelő telepet állítnának. Ennek költségeire nyújtson a kormány fedezetet.

2. Vinda helység lakóinak azon intézkedése, hogy a ki a községi erdőben vad fát oltás által megnemesít, azon fának termése sajátjává válik, igen szép eredményt szülvén: ennek az egész országban való alkalmazása kívánatosnak mondott ki.

3. Julius és augusztus hónapok folytán gyűjtőn a kert. egyesület igazgatósága adatokat össze az ország különböző vidékeiről: hol, minő gyümölcs fajokból, mily termés várható? S ezen adatokat a maga idejében juttassa nyilvánosságra.

A Besztercén kiállított gyümölcsfajokból egy-egy küldemény volt Debreczenbe és Kolozsvárra a kert. szakosztálynak szánva, hogy ama vidék termésével bővebben megismerkedhessenek. E szép szándék azonban, közbejött akadályok miatt nem teljesült. Ohajtjuk, hogy létrejöjjön és állandóvá váljék a csere és a barátságos érintkezés más éveken.

Fogadják Beszterce város s a kertészetnek ottani derék napszámosai e helyen is szíves köszönetünket és üdvözlötünket! . . .

„E. G.“

minthogy a város rendes főjegyzője még mind N.-Szebenben gyógykezelés alatt van, s így ezen gyógyintézet igazgatósága kényétől függ, hogy városunk megrongált pénztára meddig legyen terhelve ezen tetemes rendkívüli kiadással. Ezután a gazdasági tanácsos jelentése szerint a város által aláírt 20 darab vasuti részvény illetékének fedezésére kijelölt ölfák vágatása megkezdett, annak tovább folytatása érdekében a már készen levő öleknek 5 frt 50 krali eladása határozottatott, az ág öleknek pedig a vágató biztosok általi megállított áron eladása határozottatott. Egerszermind hangsúlyoztatott az is, hogy az eladott ölfák ára pénzügyintézetben helyeztessék, hogy az bármikor rendelkezése alatt álljon.

A jövő évi virilis tagoknak összeállítására bizottság lett kiküldve Dr. Almay Ferencz elnökelete alatt.

Olvastatott egy bizottsági jelentés, mely szerint a város esatáni udvar telkén több javítás hozatott indítványba, melyhez mintegy 350 frtra menő költségvetés mellékeltetett. A képviselő testület ennek tárgyalását a költségvetéssel együttesen határozta. E jelentésből is meggyőződhetünk arról, hogy a fekvő birtokok nem nagy előnyére vannak az erkölcsi testületeknek, miután azoknak fentartása s az adó jövedelmüknek nagyobb részét fölemészt. Ezután olvastatott az árvaszéknek azon jelentése, melyszerint volt városi főhadnagy Müller Adolfnak kezén maradtott 24 frt árvapénz a közönség által megtérítölég fedeztessék. Ezzel szemben hangsúlyoztatott, hogy a város miként fedezze saját pénztárából azon hivatalnokainak hűtlen kezelését, melyért első sorban az azt megválasztó közönség felelős. Erre felhozatott, hogy ennek keresztül vitele oly peres kérdést támasztana, melynek költsége ezen kérdéses összeget sokszorosan meghaladná, s így ezen több mint tíz év után fölmerült összeg is a város pénztára terhére maradt. Vajha ez az utolsó lenne!?

Olvastatott a deési kereskedőknek a város-területén a házalás beszüntetése iránti kérésük. E tárgyra vonatkozólag Kolozsvár városa és Szolnok-Dobokamegye határozatainak beszerzésére a tanács fölkérte.

Olvastatott pléhes Lázár Györgynek azon kérése, melyben az állitólág Eisenlohr Ulrich által nála megrendelt házszámok 120 frt árának kifizetését kérelmezi. A képviselő testületnek ezen ügyről semmi tudomása nem lévén a folyamodót elutasítá. Sajátságos, hogy a volt számvevő az illető felsőbbbség tudta és beleegyezése nélkül ily megrendeléseket tett akkor, midőn távoztott után tűnt ki városunk adóügyének nagy rendtelensége, melyben azt hagyá.

Több kevésbé érdekes tárgyak ellátása között örvendetesen vétetett tudomásul iskola igazgató Szabó Ferencznek azon jelentése, melyszerint a községi iskolák megnyitak, melyekben már is igen számos növendékek jelentkeztek, kik közt igen sokan vannak izraelita gyermekek, kik a magyarnyelv tanulásában már is igen szép előmetelt tettek.

XXX.

LEVELEZÉS.

Deési kiállítási kitüntetések kiosztása Debreczenben.

Debreczen, 1879. nov. 30.

A deési kiállítás hatása kezd lassanként szembeötlőbben előterbe lépni. Első sorban észlelhető az, hogy nagyon sokan sajnálják, miszerint a kiállítást támogatni elmulasztották, minek meg lesz azon jó következménye, hogy hasonló alkalommal több tettvágy fog mutatkozni. A tett vágy ébresztése céljából jó szolgálatot tesz a kiállítási kitüntetések ünnepélyes kiosztása, mely magas erkölcsi értékével a kiállítási eszmének proselytákat hódít.

A deési kiállítási kitüntetések kiosztásának ügyét a debreczeni iparos ifjuság magáévé tévén küldöttségileg fölkérte Simonffy Imre polgármester és kir. tanácsos urat a kiosztások eszközölésére, ki ezt szívesen megígérte minek folytán november 23-án megtartott a kiosztási ünnepély, mely minden ízében kitünően sikerült. Elmond-

hatjuk, hogy Debreczenben még magasztosabb iparünnepély nem volt.

A város nagy és diszes tanácstermét 3 órára minden rendű közönség töltötte meg.

Az ünnepélyt Simonffy Imre polgármester nyitotta meg egy alkalmi beszéddel, az ünnepély jegyzőjeül Havas Gyulát kérvén föl, mely után az iparos ifjak egyletének dalköre ritka szabatsággal a lélekemelő „Szózatot“ énekelte. Bevilaka helybeli postatiszt olvasta föl Havas Gyulának ez alkalomra irt értekezését „A kiállításokról.“

Most kezdetét vette az érme és diszoklevelek kiosztása. A pillanat ünnepélyes volt. Az ipar ünne diadalát. A közönség mély csendben várta a történeteket, s amint a kitüntetettek nevei a jegyző által felolvastattak, zajos éljenzésben tört ki.

A kiosztás után ismét a dalkör énekelte a „Hymnuszt“, melynek elhangzása után Grünvald József a „Debreczen“ szerkesztője és az iparos ifjuság egyletének titkára velős szavakkal köszönte meg a polgármesternek szíves közreműködését és a deési végrehajtó bizottságnak azon jóindulatát, melyet a debreczeni kiállítók iránt tanusított.

Estve az iparos ifjak kedélyes vacsorára gyűltenek egybe, melyen ovatióban részesítették a kiállítási végrehajtó bizottság jelenlevő képviselőjét. Számos pohárköszöntő mondatott, s leg-
többen br, B á n f f y Dezső érdemei emeltettek ki.

A számos toaszt közül kiemeljük Szuhly Vince fiatal szabómesterét, mely különösen talpra esett. Erdekes volt, midőn igen elmésen fejtegeté hogy ki volt az első iparos? Maga az ur Isten! még pedig sármunkás, mert földből teremté az embert, sőt úgy tőn mint a mai iparosok : 6 napig dolgozott s a 7-iken pihent.

Valóban ez ifju iparos értelmisége meglepett s hazánk iparosai érdekében sok ilyen derék munkást kívánunk.

Szamosvölgyi vasut.

Vaspályánk iránt érdeklődők bizonyára szívesen fogják venni, ha az alólírt angolnak, ki hazánkban igaz és őszinte barátja, lapunk egyik közelebbi számában említett s megyénk főispánjához intézett levelét a szamosvölgyi vasut fölépítárgyában a maga terjedelmében közöljük :

„London, 1879. okt. 25.

Méltóságos főispán ur!

Nevem nem lesz ön előtt ismeretlen. Értésültem arról, hogy Kolozsvártól Deésig vasutat óhajtanak építtetni, s minthogy vannak itt oly barátim, kik hajlandók volnának a vasut építéséhez tőkét nyújtani, ha nyereségre reményük van, ugyanazért bátorodom alázattal kérdést intézni az ügy mikénti állását illetőleg? S óhajtanák-e ezt? S ez esetben vajjon szabadna-e segítségére lennem? azzal, hogy a tőkét Angolországban beszerezsem? Ez utóbbi esetben részletes adatok volnának szükségesek, mégpedig nem csupán a deés-aphidai vonalra nézve, hanem annak Bukovinán átvitelével leendő meghosszabbítása előnyeiről is.

Mély tisztelettel stb.

John Fretwell.“

M.-Lápos, 1879. decz. 3.

Községi életünk érdekes mozzanatairól való épen irandó, midőn megjöve a hír, hogy mi a folytonos havazás s a reá jött fagy következtében már uszunk illetőleg két utcánkat már ellepte az árvíz, tél elején pompás időtöltés. A gróf Eszterházi gátjára fejül a bérő molnár még egy jászol gátot csinált s ez a zajló jeget fel fogta, mi egy csillagos éjjel csontá fagyott, s így a gáttól a másik gátig, tehát a járásbíróági épület és nagy hid alatt is egy kilométernyi hosszú oly erős jégtorlasz képződött, mi ha a bekövetkező nagy hidegek által még vastagodik, a vizet egészen kiszorítja medréből, mivel már is elhagyta a vízfolyása a medrét, ajánlom az illető hatóságok figyelmébe, mert én már két nap óta gyönyörködöm e nem mindennapi látványban.

M. Zs.

Országgyűlés.

* A képviselőházban általánosságban elfogadták a cseléd-, koci- és lótarási adó megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot. A részletes tárgyalásnál Ráth Károly módosítványt adott be a többi fényűzési (teke- játék-terem sat.) adó hatályon kívüli helyezéséről. Wahrmann Mór és

Thaly Kálmán pártolták. A kormányelnök, (ki a beteg pénzügyminiszter helyett beszélt,) kijelenté, hogy ez utóbbiak eltörlésébe csak ugy egyezik, ha a lotto-nyeremények adóját tiz száztóliról fölemelik tizenötre. Helfy azt mondta: ily gseftelő eljárást nem fogadhat el. Tisza Kálmán visszavágott, hogy Helfy, talán szokott körében mozogván, helytelenül nevezte az eljárást gseftelésnek. Zaj támadt. Helfy kijelenté, hogy ő tisztességes emberek körében szokott mozogni s vádolta a kormányelnököt, hogy ő gsefteli el az ország jogait. Tisza Kálmán nem érté a Helfy felháborodását, mert — ugy mond — vannak gsefttek, melyek senkinek sem válnak szégyenére. Hozzá tette még: „Önök azt hiszik, hogy a kormány ellen szabad minden gorombaságot mondani, s annak kötelessége azt elfogadni, de visszavágna nem szabad“. „Szabad, de nem illik!“ — kiáltá fel valaki a szélső balról. „Egyik illetlenség idézi elő a másikat“ — jegyzé meg a kormányelnök. A szóváltás különben a „szónoki hév“ ellobbantával elsimult s a Ráth Károly módosítványát a pénzügyi bizottsághoz küldték véleményadás végett. A fegyveradó csak hat szavazattöbbséggel fogadtatott el.

VEGYESEK.

— **Me gy én k** közigazgatási bizottsága rendes gyűlése f. hó 17-én d. e. 10 órakor fog megtartatni. A fegyelmi választmány ülése decz. 16-án lesz; az árvaügyi küldöttség pedig decz. 17-én d. u. 4 órakor fogja ülést tartani.

— **A deési** országos vásár ez évben, kivételesen, decz. 16 án tartatik meg.

— **A deési** társalkodási egylet — Casinó — rendes közgyűlését folyó hó 14-én d. u. 4 órakor fogja megtartani saját helyiségében.

— **Közelebbi** heti vásárunkon a gabona ára a tömeges hozatal következtében csökkent, tetemesen csökkent, jelesen a mint még a nép szokta mondani, a törökbúza vékája 1 fnt 30 kr. volt, s így 20—25 krral olcsóbb, a búzának még mind nincs kereslete, a zab tartja árát. A kövér sertések ára is emelkedett.

— **Lapunk** 45-ik számában a deési kiállításán ezüst érmet nyert iparosok közt első helyen látjuk id. Hügel L-t Szász-Régenből, ki Radnótfái „Mátyás“ henger-műmalmából 12-féle kitűnő jó és szép lisztet állított ki. Virágzásnak indult Erdélyi malom-iparunknak ez egy új dísze, mely fáradszátlan tulajdonosának buzgó törekvése mellett bármely nagyobb műmalmok gyártmányaival versenyezni képes. Ajánljuk őt a nagy közönség szíves pártfogásába, s kívánjuk, hogy az ég sok ily derék iparossal gazdagítsa hazánkat.

— **Halálozás.** Cserfaludy (ezelőtt Csernik) János, a helybeli m. kir. államépítészeti hivatal segédmérnöke és cs. kir. tartalékos hadnagy, Galgón, folyó év november 30-án váratlanul meghalt. Temetése folyó hó hó 4-én Deésen a megilletődött tisztikar, a honvédség, méntelep vitézei, a helybeli tűzoltó-egylet és nagyszámu közönség mély részvéte mellett tartatott meg. A társadalmunk életgyökén evődő titkos társulatoknak áldozatul esett ifju koporsójára tűzött koszoruk közt egyet több gyöngéd kezek fűzének egybe, őszinte részvételüknek adván kifejezést ezáltal.

— **Stein János** könyvárus és kiadónál Kolozsvárt most jelent meg Nótan, vagy az aszonyi hivatás tudománya. Intézetek, képezdek, felső nép- és polgáriskolák meg magánhasználat s.ámára, irta: De Gerando Antonia. Ára 30 kr.

* **A királyné** eddigi megállapodások szerint, deczember 14-én költözik vissza Bécsbe. — **Erdélyben** a bojcai aranybányát, a Moldován család tulajdonát, egy amerikai tőkepénzes megvette százkilenczvenezer forintért. — **Az orosz czárné** lemondott a Flórenczbe való utazásról. — **A német trónörökös** szerdán Berlinbe érkezett. — **A dán királyné** a telet, hír szerint, Olaszországban, Sienában fogja tölteni. — **Kossuthnak** a honosítási törvény ellen irtlevele megjelent az „Egyetértés“-ben. — **Kossuth iratai:** az első kötet az 1859-iki olasz háboru korát foglalja

magába; a második kötet az emigráció működését 1858-tól Cavour haláláig; a harmadik pedig: „a keleti kérdés 25 év előtt és most.“ Az első kötet, a czélmetszetű arczképével, az ujév elején jelenik meg. — **Nagyszerű hagyaték:** Budapesten Amizoni Károly volt kereskedő nagy vagyonából 180,000 fitot, négy részre osztva, távoli rokonaira hagyott, megemlékezett jóbarátairól is, de a legnagyobb részt jótékony és hazafias czélokra szánta. Háromemeleses házá, melyet háromszázezer forinton vett, egy országos nevelő-intézet alapítására hagyta; hogy pedig az intézet kellően megalapíttassék, elébb a ház jövedelmét tiz éven át tőkésítsék. Az intézetben magyar szellem legyen. A fölügyeletre a magyar akadémiát kéri, mint a magyar nyelv legfőbb őré, s ha az intézet nem a végrendelet értelmében vezettnék, a ház és tőke az akadémiára száll. — **Dr. Turnovszky Jenő** a napoktan d. e. tizkor sürgőnyt adott fel Newyorkba s este 9-kor megkapta a választ; a távol-ság nyolcezer mértföld oda s vissza. — **Haynald érseknek** eddig közcélokra tett adományai, egy kimutatás szerint, meghaladják a másfél milliót. — **Pécsett** a magyar színészet iránt igen élénk érdeklődés mutatkozik. — **Kolozsvárt** Stein J. kiadásában ujévkor ellenzéki napilap indul meg. — **Szász-Keresztúr**, Szász-Buda, Mese és Miklós erdélyi szász községek a tanügyi ministeriumtól segélyt kértek, hogy népiskoláikban a magyar nyelvet taníttathassák. — **A „Falu rosszá“-t** Bécsben több napon át minden este teli ház előtt adták. — **Gr. Braniczky Xávé**r, a lengyel emigránsok egyik legkiválóbbika, meghalt 67 éves korában, negyven millió frankot hagyott fiának. — **Bolgár tőkepénzesek** gőzhajózási társulatot akarnak alakítani az Al-Dunán s e czélra kormányunktól négy hadihajót készülnék megvenni félmillió frankon. — **A spanyol király esküvője** Mária Krisztina főhercegnővel nagy fénynyel ment végbe. — **Gr. Zichy Ferencz** helyére konstantinápolyi nagykövetté, hír szerint, gr. Wimffen van kiszemelve. — **A budapesti nemzeti színházban** Vörösmarty-ünnepén „Csogor és Tündér“ előadása kitűnően sikerült. A nézőtér egészen megtelt díszes közönséggel. — **Uj bélyegjegyek** piros és barnanszinnel, jönnek forgalomba ujévtől fogva, az eddigi zöld bélyegek helyet. —

Hivatalos rész.

Szolnok-Dobokamegye főispánjától.

Sz. 1049.—1879,

Nyilvános számadás.

Bosznia fővárossa a tűzvész által sujtott Szerájevó részére a kormányzatom alatti törvényhatóságban a következő adományok gyűjtettek :

A kékesi járás szolgabirája által 3 fnt 70 kr, a bethleni j. szolgabirája által 9 fnt 58 kr, a n.-ilondai j. szolgabirája által 42 fnt 20 kr, a sz.-ujvári j. szolgabirája által 50 kr, a deési j. szolgabirája által 2 fnt, a cs.-gorbói járás szolgabirája által 60 kr, Deésvárosa által 1 fnt, összesen : 59 fnt 58 kr.

Ezen összeg jelen szám alól rendeltetési helyére juttatás czéljából, belügyminiszter ur ő nagyméltóságához felterjesztetett.

Deésen, 1879. évi deczember hó 20-án.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

Sz. 12,045.—1879.

H I R D E T M É N Y.

A kápolnok-monostori v. kerület részéről megválasztott megyebizottsági tag Botha László, kovás-kápolnoki v. kerület részéről megválasztott megyebizottsági tag Pap Gyula, rohii v. kerület részéről megválasztott Juga László és Várna Demeter, a szamosujvári v. kerület részéről megválasztott Korbuly János, időközben elhalálozván, valamint a betleni választó kerület részéről megválasztott Székely István bűnügyi kereset alatt

állván, a megye bizottsága az ekép üresedésbe jött megye bizottsági tagsági helyek betöltése céljából f. é. november 22-én tartott rendkívüli közgyűlésében 133. jkvi sz. a. kelt határozatával választásokat rendelt el, s e választások határidejéül a fennemlitett választó kerületek minde-
nikére nézve folyó év és hó 21-dikét tűzte ki, választási elnökökül pedig:

- 1) a kápolnok-monostori választó kerület részére Róth Ábrahámot;
- 2) a kovás-kápolnoki v. kerület részére Sovré Jánost;
- 3) a rohii v. kerület részére Csiszér Mihályt;
- 4) a szamosujvári v. kerület részére Turcsa Manót; — és
- 5) a bethleni választó kerület részére Válya Eleket küldötte ki.

Midőn erről a választó közönséget értesitem, egyszersmind figyelmessé kívánom tenni az 1870. évi 42. törvényzikk idevonatkozó intézkedésére.

Deésen, 1879. évi december 2-án.

Szarvadi Pál,
alispán

Felelős szerkesztő: KOVÁCS SAMU.

Hirdetések.

Sz. 10287.—1879.

1—3

Pályázati hirdetmény.

A tekintetes megyei alispán urnak folyó évi szeptember hó 15-én 10472 sz. a. kelt határozatával a pánczélcsehi körjegyzői keretben rendszeresített s 150 frt évi fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állomásra pályázat hirdettetik.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy az 1871. évi XVIII. t. cz. 74-ik cikkelye értelmében felszerelt folyamodásukat folyó évi december hó 24-ig alólirhoz adják be.

A választás Pánczélcsehen december hó 28-án d. e. 10 órakor fog meg-
ejtetni.

Cs.-gorbói járás szolgabirájától.

Cs.-Gorbó, 1879. november 24-én.

Válya Ferencz,
szolgabíró.

Sz. 4463.—1879.

1—2

Hirdetmény.

Az alsó-szöcsi nemes birtokossági össze-
sitett koresmajoga 1880. év január 1-től 1882. év december hava 31-ik napjáig terjedő időre folyó év december hó 23-ik napján d. e. 10 órakor Magyar-Láposon a szolgabírói irodán nyilvános árverezés útján haszonbérbe fog adadni.

Az árverezési feltételek alólirt szolga-
bírói irodán megtekinthetők.

Mi árverezni óhajtok az 500 frt kiki-
áltási árnak megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva, meghivatnak.

A m.-láposi járás szolgabirája.

Magyar-lápos, 1879. november 29-én.

megbizásból

Korpodeán Simon,
segédszolgabíró.

Szolnok-Dokamegye alispánjától.

Sz. 13365.—1879.

1—1

Árlejtési hirdetmény.

A megyei központi szolgaszemélyzet és szolgabírói hajduk részére megkivántató 1880-ik évi téli és nyári ruha szükséglet előállítása céljából ezennel pályázatot nyi-
lok, s felhivom mindazokat, kik a szüksé-

ges ruhadarabok előállítására vállalkozni akarnak, hogy 50 kros bélyegre írott s 80 frt bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlataikat folyó évi december 16-ig hozzám ad-
ják be.

A verseny tárgyalás folyó évi de-
cember hó 18-án délelőtt 10 órakor fog a főjegyzői irodában megtartatni.

Kikiáltási egység ár gyanánt:

1 köpenyegért	—	15 frt 50 kr.
1 pár sarkantyus csizmaért	7 frt — kr.	
1 atilláért	—	13 frt — kr.
1 mellényért	—	2 frt 50 kr.
1 nadrágért	—	6 frt 50 kr.
1 vörös sipkáért borítással	2 frt — kr.	
1 vászony zubbony és nadrág- ért együttesen	—	5 frt 80 kr.

összesen: 52 frt 30 kr.

vétetett fel, s a legolcsóbbért vállalkozónak fog a vállalat átengedtetni.

A kihirdetési s bélyeg költségeket szintén vállalkozó hordozni köteles.

Deésen, 1879. évi November 27-én.

Szarvadi Pál,
alispán.

Szolnok-dobokamegyei m. kir. államépíté-
szeti hivatal.

Sz. 1118.—1879-

2—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magyar királyi köz-
munka- és közl. miniszterium 1879. évi no-
vember hó 18-án kelt 18577. számú rende-
letével a szolnok-dobokamegyei államutak fenntartására szükséges utiszerszámok be-
szerzését 448 frt 85 kr összeg erejéig enge-
délyezte.

A fent említett beszerzés foganositá-
sának biztosítása céljából az 1879. évi de-
cember hó 15-ik napjának délelőtt 10 órá-
jára a szolnok-dobokamegyei m. kir. állam-
építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt
ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak,
hogy a fentebbi beszerzés végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes felté-
telekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellá-
tott zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtt 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival

inkább igyekezzenek beadni, mivel a később-
ben érkezettek figyelembe nem fognak
vétetni.

A szóban forgó beszerzésre vonatkozó
műszaki mivelet és a részletes feltételek a
nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál,
a rendes hivatalos órákban naponként meg-
tekinthetők.

Kelt Deésen, 1879. november hó 23-án.

Várjon Lajos,
kir. mérnök.

Sz. 7155.—1879.

2—2

Hirdetmény.

Közhirrre tétetik, hogy a bábai birto-
kosság tömegesített koresmajoga f. évi de-
cember hó 31-től 1882. év december hó
31-ig, tehát két egymásutáni évre f. évi de-
cember hó 18-án d. e. 10 órakor a hely-
színén Bába községében alulirt által nyil-
ványos árverezés útján bérbe ki fog adadni.

Az árverezési feltételek az árverezés
napján az árverés megkezdése előtt megte-
kinthetők lesznek.

A járás szolgabirójától

N.-Ilonda, 1879. november 20.

Berzenczei Miklós,
szolgabíró

Sz. 10286.—1879.

2—3

Árverezési hirdetmény.

Közhirrre tétetik, hogy az alsóhagy-
mási birtokosság itálárulási joga folyó évi
december hó 22-én d. e. 10 órakor Csáki-
Gorbón a szolgabírói irodában tartandó
nyilvános árverésen egy, esetleg több évre
haszonbérbe fog adadni.

A bérleti kívánók kötelesek az árve-
rezés előtt megállapítandó kikiáltási árnak
tiz százalékát előre lefizetni készpénzben.

A részletesebb feltételek az árverezés
előtt fognak megállapítani.

Csáki-gorbói járás szolgabirája.

Csáki-Gordó, 1879. november 25-én.

Válya Ferencz,
szolgabíró.

Dr. HANDLER MÓR

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyít gyökeresen fényes s tartós siker **biztosítása** mellett mindennemű

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, u. m.: az **ingerlékeny gyen-
geséget**, az **ondófolyást**, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt),

2) **hugycsőfolyásokat** (még idülteket is), a **nemzőrészek bujakéros fe-
kélyeit** és **másodrendű bujakórt** minden alakjaiban és elcsufításaiban;

3) **hugycsőszűköléseket**;

4) **fris s üdült nyákfolyásokat nőknel**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan
eredő

magtalanságot;

5) **börkiütéseket**;

6) a **hugyholyag betegségeit** és mindennemű **vizelési nehézségeket**.

**Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve
7 órától 8-ig.**

**Lakik: PESTEN, belváros, kigyó-utca 1. szám, kigyó- és városház utca
sarkán, (Rottenbiller-féle házban) 1-ső em. bemenet a lépcsőn.**

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Galandféreg (Pántlika-gilisza)

6 óra alatt kihajtatik.